

Klimaatbeleidsplan gemeente Oldambt 2011 - 2014 (Duurzaam Oldambt)

Februari 2011

Inhoudsopgave

<u>1. Inleiding</u>	3
<u>1.1 voorwoord</u>	3
<u>1.2 samenhang met ander beleid</u>	3
<u>2. Klimaatafspraken en beleidskaders</u>	4
<u>2.1 Internationale afspraken en ontwikkelingen</u>	4
<u>2.2 Nationale afspraken</u>	5
<u>2.3 Regionale afspraken</u>	5
<u>2.3.1 Energieakkoord Noord Nederland</u>	5
<u>2.4 Regionale samenwerking Oost Groningen</u>	6
<u>3. Ambitie, doelstellingen en activiteiten</u>	6
<u>3.1 Inleiding</u>	6
<u>3.2 Klimaatambities Oldambt</u>	6
<u>3.3 Bestaand klimaatbeleid gemeente Oldambt</u>	8
<u>3.3.1 gemeentelijke gebouwen en voorzieningen</u>	9
<u>3.3.2 Woningen (handhaving EPC, nieuwbouw, bestaande woningvoorraad, bewonersgedrag)</u>	9
<u>3.3.2 Utiliteitsgebouwen (bestaande)</u>	10
<u>3.3.4 Bedrijven</u>	10
<u>3.3.5 Grootschalige duurzame energie-opties</u>	11
<u>3.3.6 Windenergie</u>	11
<u>3.3.7 CO2-opslag</u>	11
<u>4. Algemeen</u>	11
<u>4.1 Duurzaam inkopen</u>	11
<u>4.2 Millenniumgemeente</u>	11
<u>4.3 Vereniging Klimaatverbond Nederland</u>	12
<u>4.4 Klimaatbosjes</u>	12
<u>4.5 Educatie</u>	12
<u>5. Personele en financiële implicaties klimaatbeleid</u>	12
<u>5.1 Algemeen</u>	12
<u>5.2 Personele en financiële implicaties</u>	13
<u>Bijlage : Begrippenlijst</u>	14

1. Inleiding

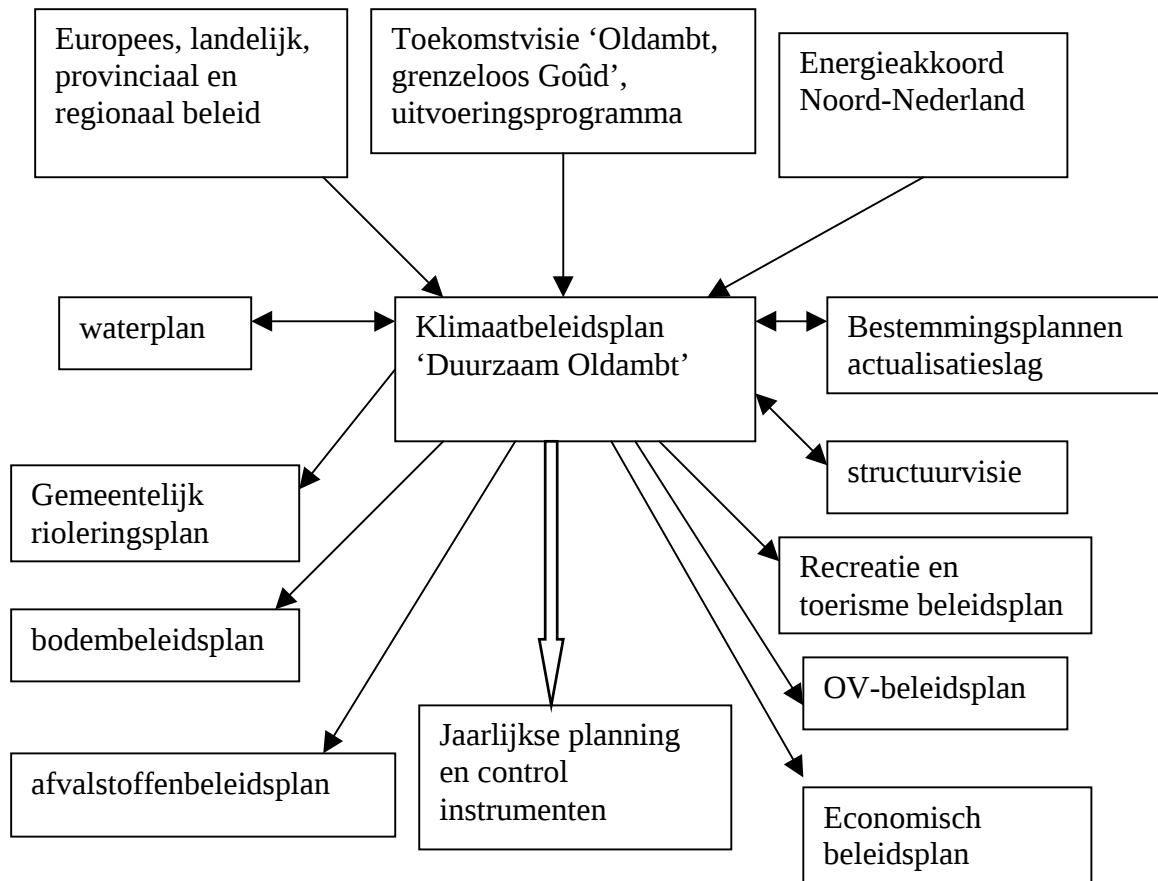
1.1 voorwoord

In de door de raad vastgestelde toekomstvisie “Oldambt” grenzeloos goûd! worden ambities uitgesproken om te komen tot een duurzame gemeente (water als energiebron, kansrijke opties alternatieve energie uitwerken).

Het college van de gemeente Oldambt heeft het coalitieakkoord uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma (2010 – 2014). Dit uitvoeringsprogramma beoogt een nadere uitwerking te zijn van de beleidsvoornemens van het college voor de komende vier jaar. In dit uitvoeringsprogramma spreekt het college hoge ambities uit ten aanzien van het thema klimaat en energie. In het Noordelijk Energieakkoord, dat de voormalige gemeenten Reiderland, Scheemda en Winschoten mede hebben ondertekend, zijn afspraken gemaakt over energiebesparing, duurzame energie en gebruik van brandstoffen. Deze afspraken sluiten nauw aan bij de landelijke doelstellingen, te weten 20% hernieuwbare energie in 2020, 2% energiebesparing per jaar en een CO2 reductie van 30% in 2020. Wij vinden dan ook dat onze gemeente op het gebied van duurzaamheid de komende jaren het goede voorbeeld moet geven door het inspelen op en gebruik maken van de mogelijkheden die de markt te bieden heeft. We willen graag samenwerken met bewoners, bedrijfsleven, organisaties, onderwijsinstellingen etc. en hierbij een initiërende en stimulerende rol spelen.

1.2 samenhang met ander beleid

Als uitgangspunt voor het klimaatbeleidsplan Duurzaam Oldambt zijn de toekomstvisie “Oldambt” grenzeloos Goûd, het uitvoeringsprogramma van de gemeente, het Europees beleid, nationaal, provinciaal, regionaal beleid en het energieakkoord Nooort-Nederland gebruikt. Het klimaatbeleidsplan werkt ook door op andere beleidsterreinen. In de visie, de ambities en de uitwerking en verantwoording wordt hiermee verbanden en koppelingen gelegd.

2. Klimaatafspraken en beleidskaders

2.1 Internationale afspraken en ontwikkelingen

Deelnemende landen zijn groengekleurd, grijsgekleurde landen hebben tot dusver niet deelgenomen aan het protocol. De Verenigde Staten (roodgekleurd) heeft het Verdrag wel ondertekend, maar niet bekrachtigd (stand februari 2009).

Voor de gemeente Oldambt zijn voor het klimaatbeleid de doelstellingen die al in 1997 in Kyoto, Japan werden geformuleerd, van belang. Het Kyoto-protocol zou in werking treden als de parlementen van 55 landen, die samen 55 procent van de uitstoot van broeikasgassen veroorzaken, het in hun nationale wetgeving hadden bekrachtigd (geratificeerd). Dit moment werd pas bereikt op 23 oktober 2004 toen Rusland het verdrag bekrachtigde.

Tot en met februari 2009 hadden 181 landen het verdrag bekrachtigd (er zijn momenteel 193 internationaal erkende onafhankelijke staten). De grote spelbreker tot op heden is de regering van de Verenigde Staten van Amerika.

Het Kyoto-protocol richt zich met name op mitigatie: de terugdringing van de uitstoot van broeikasgassen. De internationale afspraken over mitigatie betreffen het bekende koolstofdioxide (CO₂), methaan (CH₄) en lachgas (N₂O) en een aantal fluorverbindingen (CFK, PFK, SF₆). Het verdrag regelt dat de afname van broeikasgassen in de periode tot 2012 wereldwijd gemiddeld 5,2 procent is ten opzichte van de uitstoot in 1990. de Europese Unie

moet zorgen voor een reductie van 8 procent. De lidstaten van de Europese Unie hebben een onderverdeling gemaakt op basis van economische draagkracht. In Nederland moet de afname 6 procent zijn. Het Kyoto-protocol eindigt in 2012. In december 2009 vond de VN-klimaatop in Kopenhagen plaats. De bedoeling was dat tijdens de klimaatop afspraken zouden worden gemaakt over de periode na 2012. Helaas is er geen ambitieuze bindende overeenkomst bereikt. Er werd geen akkoord bereikt voor het afspreken van specifieke bindende doelstellingen voor CO₂-reductie op korte termijn. Ook voor een doelstelling op lange termijn werd geen overeenkomst gevonden. Het bereikte “Copenhagen Accord” is niet wettelijk bindend, werd enkel ter kennisgeving aangenomen en stelt slechts dat het de behoefte “erkent” om temperatuurverhoging onder 2 graden Celsius te houden. Het gaat dus eerder om een “politiek” dan om een wettelijk bindend akkoord.

2.2 Nationale afspraken

De klimaatdoelstellingen van de Nederlandse rijksoverheid gingen in 2007 veel verder dan de eisen van het Kyoto-protocol. Het kabinet wilde dat Nederland in 2020 een van de duurzaamste en efficiëntste energievoorzieningen in Europa heeft en had in 2007 zich ambitieuze klimaat- en energiedoelstellingen gesteld, te weten 20% hernieuwbare energie in 2020, een energiebesparingtempo van 2% per jaar, realisatie van een CO₂-emissiereductie van 30% in 2020 ten opzichte van 1990 bij voorkeur in Europees verband en 10% aandeel van biotransportbrandstoffen. Bovendien wilde de rijksoverheid in 2012 klimaatneutraal zijn. Dat wilde zij bereiken met name door energiebesparing en inkoop van duurzame energie. Deze ambitie was vastgelegd in het coalitieakkoord van februari 2007. Inmiddels is een nieuw kabinet aangetreden (september 2010). In het regeerakkoord van dit kabinet zijn de klimaatdoelstellingen voor 2020 aanzienlijk bijgesteld. Zo is de doelstelling voor CO₂ reductie van 30% verlaagd naar 20%. Ook de doelstelling van 20% hernieuwbare energie in 2020 is verlaagd en wel naar 14%.

Daarnaast heeft de Nederlandse regering tijdens de Europese top te Brussel in het voorjaar van 2007 aangegeven dat Nederland zich tot koploper op het terrein van CO₂-afvang, -transport en -opslag wil ontwikkelen. De minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu, de provincie Groningen en het energiebedrijf Nuon hebben op 27 april 2007 een intentieovereenkomst ondertekend, om een substantiële bijdrage te leveren aan het realiseren van de ambitieuze doelstellingen van het kabinet binnen het werkprogramma ‘Schoon en Zuinig’.

2.3 Regionale afspraken

2.3.1 Energieakkoord Noord Nederland

Het Energieakkoord Noord-Nederland, dat door bijna alle noordelijke gemeenten (waaronder de voormalige gemeenten Reiderland, Scheemda en Winschoten), de vier noordelijke provincies, het Samenwerkingsverband Noord-Nederland en het rijk in 2008 is ondertekend is een akkoord tussen “het Noorden” en het rijk. Het heeft als belangrijkste doelen: het leveren van een stevige bijdrage aan het oplossen van het klimaatprobleem en het behouden, versterken en uitbouwen van de energiebedrijvigheid in Noord-Nederland. Oldambt wil op lokaal niveau actief meewerken aan de verwezenlijking van deze doelen.

Partijen hebben in dit akkoord aangegeven zich in te spannen opdat:

- a. de CO₂-emissie in 2020 met 30% is verminderd ten opzichte van 1990.
- b. De energie-efficiency wordt verhoogd tot 2% per jaar (is nu 1%).
- c. Het aandeel hernieuwbare energiebronnen wordt verhoogd tot 20% in 2020.

Daarbij wordt ingezet op de volgende vijf strategische thema's:

1. energiebesparing in de gebouwde omgeving, glastuinbouw en industrie.
2. duurzame energie.
3. biotransportbrandstoffen en duurzame mobiliteit.
4. schoonfossiele energie: het voorbereiden voor en eventuele realisatie van CO₂-opslag.
5. kennis en innovatie.

De volledige tekst van het Energieakkoord Noord-Nederland is als bijlage bijgevoegd.

2.4 Regionale samenwerking Oost Groningen

Voor het thema energie is, door een aantal gemeenten in Oost Groningen, de nota 'Energiek met energie' opgesteld. In deze nota worden de ambities op energiegebied van Oost-Groningen verwoord. Er worden projecten aangedragen die bij kunnen dragen aan het behalen van de doelstellingen. Er wordt aandacht besteed aan energiebesparing in overheidsgebouwen, woningen en industrie. Diverse mogelijkheden voor het opwekken en gebruiken van duurzame energie worden onder de aandacht gebracht. De nota is op 17 juni 2009 vastgesteld. In het bij de nota 'Energiek met energie' horende projectenprogramma is een aantal ambities omgezet in concrete projecten.

3. Ambitie, doelstellingen en activiteiten

3.1 Inleiding

Wat is de ambitie van het Oldambtster klimaatbeleid en welke overwegingen spelen daarbij een rol? Ambities dienen te worden vertaald in concrete doelstellingen en activiteiten voor de komende jaren. Hierbij komen de volgende onderdelen van ons klimaatbeleid aan bod:

- gemeentelijke gebouwen en voorzieningen.
- woningen;
- utiliteitsgebouwen;
- bedrijven;
- verkeer en vervoer;
- grootschalige duurzame energie-opties.

3.2 Klimaatambities Oldambt

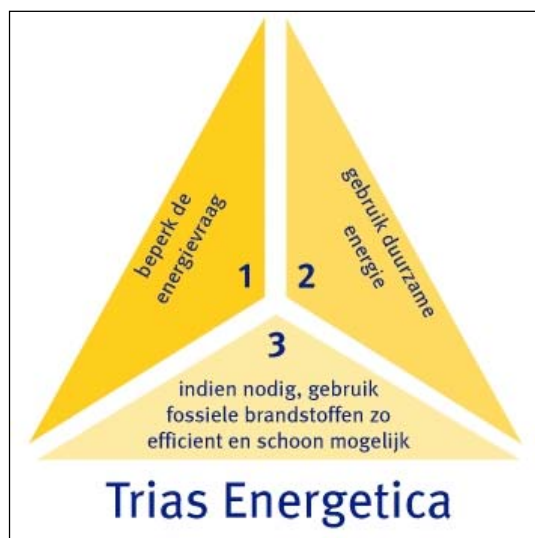
In het uitvoeringsprogramma 2010 – 2014 spreekt het college hoge ambities uit ten aanzien van het thema klimaat en energie. Op 21 april 2010 heeft de gemeenteraad de toekomstvisie "Oldambt, grenzeloos Goûd" vastgesteld. Deze toekomstvisie geeft een richtinggevend kader voor toekomstig beleid en voor de uitvoering van programma's en projecten door de gemeente Oldambt en haar samenwerkingspartners. Op het gebied van klimaat en energie wil de gemeente kansrijke projecten initiëren en faciliteren in samenwerking met mogelijke partners, waarbij gedacht wordt aan biovergisting, zout-water en energie (zout-zoet en watermachines). Ook de mogelijkheden van een coöperatief zonne-energieproject worden onderzocht.

Interessante projecten om verder te onderzoeken zijn projecten op het gebied van energie en duurzaamheid die een lokaal tintje zou moeten krijgen door specifieke kunde van elders naar de gemeente te halen. Specifiek zal gekeken worden naar de landbouw. Inzet van (gemeentelijke) biomassa als energiebron in plaats van afval kan bijdragen tot een duurzamer beheer van de ruimte. Ook de mogelijkheden die het gebied van Blauwestad biedt als (tijdelijke) leverancier van biomassa zullen worden onderzocht en waar mogelijk worden benut.

De gemeente Oldambt realiseert zich dat lokaal klimaatbeleid een daadwerkelijke bijdrage kan leveren aan de vermindering van CO₂-uitstoot. Gemeenten in Nederland moeten daarom hun verantwoordelijkheid nemen om de doelstellingen te behalen van het Kyoto-verdrag. De gemeente staat immers als eerste overheid het dichtst bij de burgers, bedrijven e.a. (lokaalwerkende) organisaties. De gemeente kan via haar eigen gebouwen en het beheer van de openbare ruimte ook het goede voorbeeld geven, de gemeente kan partijen stimuleren en faciliteren en als katalysator optreden. De gemeente kan daarbij tevens de regie op zich nemen (maar hoeft dat niet).

Reductie van CO₂-uitstoot kan als volgt worden bereikt in volgorde van prioriteit (zie ook onderstaande figuur):

1. het verminderen van de vraag door energiebesparing (bij eindgebruikers);
2. het toepassen van duurzame (energie)bronnen;
3. het optimaliseren van de toepassing van fossiele bronnen voor wat betreft energie-efficiency en betrouwbaarheid.

De gemeente Oldambt wil graag een ‘actieve’ gemeente zijn voor wat betreft klimaatbeleid. De gemeente wil een reductie van de CO₂-uitstoot realiseren middels haalbare en concrete maatregelen. De gemeente Oldambt kiest voor een actieve houding ten opzichte van energiebesparing op meerdere gebieden. Daarbij beziet de gemeente Oldambt het klimaatbeleid niet alleen vanuit de eigen organisatie, maar wordt ook gekeken naar mogelijkheden voor en door de gehele gemeenschap van Oldambt, zoals het bedrijfsleven, particuliere woningeigenaren, corporaties, minima, het verenigingsleven en jongeren. Bij het kiezen van projecten in het klimaatbeleid van de gemeente Oldambt hecht het college bovendien belang aan het volgende:

- onze aandacht ligt bij zaken die er voor het klimaat daadwerkelijk toe doen.
- Het klimaatbeleid is er voor en door de gemeente én de gemeenschap van Oldambt.
- Belanghebbenden worden direct betrokken bij de vorming en uitvoering van dit beleid.
- De focus ligt meer op de lusten van klimaatbeleid dan op de lasten (m.a.w. we kiezen méér voor het stimuleren en belonen van goed ‘klimaatgedrag’, dan voor het bestraffen van fout ‘klimaatgedrag’).
- De gekozen maatregelen zijn concreet, haalbaar en betaalbaar.

- De gemeente Oldambt hoeft het wiel niet zelf uit te vinden. Daar waar samenwerking tot een effectiever of efficiënter klimaatbeleid kan leiden, wordt gekozen voor samenwerking.
- Daar waar mogelijk wil de gemeente initiatieven initiëren en stimuleren (durfprojecten)

Het college wil inzetten op het realiseren van de doelen zoals die zijn gesteld in het Energieakkoord Noord-Nederland, dat door bijna alle noordelijke gemeenten (waaronder de voormalige gemeenten Reiderland, Scheemda en Winschoten), de vier noordelijke provincies, het Samenwerkingsverband Noord-Nederland en het rijk in 2008 is ondertekend. Dit akkoord tussen “het Noorden” en het rijk heeft als belangrijkste doelen: het leveren van een stevige bijdrage aan het oplossen van het klimaatprobleem en het behouden, versterken en uitbouwen van de energiebedrijvigheid in Noord-Nederland. Oldambt wil op lokaal niveau actief meewerken aan de verwezenlijking van deze doelen.

3.3 Bestaand klimaatbeleid gemeente Oldambt

Hoewel formeel de gemeente Oldambt niet beschikt over een klimaatbeleidsplan is er wel sprake van klimaatbeleid in de gemeente Oldambt.

In 2008/ 2009 hebben de voormalige gemeenten Reiderland, Scheemda en Winschoten een aanvraag ingediend ter verkrijging van een uitkering uit het gemeentefonds in verband met Stimulering van Lokale klimaatinitiatieven (SLOK).

De uitkering heeft als doel gemeente te stimuleren structurele activiteiten te ondernemen en maatregelen te treffen gericht op de reductie van broeikasgassen. Met deze uitkering wordt tevens beoogd het klimaatbeleid in de gemeentelijke organisatie te verankeren.

De gemeenten Reiderland, Scheemda en Winschoten hebben een meerjarig, integraal plan voor hun lokaal en deels regionaal (samenwerkingsverband) klimaatbeleid opgesteld, waarin zij projecten en activiteiten hebben aangegeven.

De projecten en activiteiten zijn gericht op het behalen van concreet omschreven resultaten. De drie voormalige gemeenten hebben uit de “Prestatiekaart lokaal klimaatbeleid” een aantal projecten geselecteerd waarvoor een uitkering is aangevraagd. Met de keuze van de projecten is tevens door de gemeenten de gewenste ambitieniveaus bepaald. De regeling spreekt over een drietal niveaus, te weten: actief, voorlopend en innovatief. Alle drie gemeenten hebben gekozen voor een actief en deels voorlopend ambitieniveau.

De aangevraagde uitkering is voor de drie gemeenten toegekend. Hiermee zijn de gemeenten een verplichting aangegaan die door de nieuwe gemeente Oldambt wordt overgenomen.

Bij de uitwerking van het klimaatbeleid gaan we uit van de thema's uit de Prestatiekaart Gemeentelijk Klimaatbeleid.

De thema's op de Prestatiekaart zijn:

- gemeentelijke gebouwen en voorzieningen.
- woningen;
- utiliteitsgebouwen;
- bedrijven;
- verkeer en vervoer;
- grootschalige duurzame energie-opties.

3.3.1 gemeentelijke gebouwen en voorzieningen

De activiteiten binnen het onderdeel gemeentelijke gebouwen en voorzieningen hebben betrekking op bestaande gebouwen, infrastructurele voorzieningen, verkeer en vervoer en duurzaam inkopen. Als gemeente die duurzaamheid hoog in het vaandel heeft, vindt de gemeente Oldambt dat we op al deze terreinen het goede voorbeeld moeten geven.

Wat willen we bereiken

Binnen de gemeentelijke organisatie willen we het volgende bereiken:

- het (nieuwe) gemeentehuis Oldambt wordt gerealiseerd met een EPC van 0,5.
- Energiebesparing en terugbrengen van exploitatiekosten van een aantal gemeentelijke gebouwen gecombineerd met de inkoop van groene stroom
- Realiseren van een zeer energiezuinig en duurzaam gebouw
- Streven naar omzetten contracten grijze stroom naar groene stroom en de inkoop van groen gas of klimaat gecompenseerd
- Structureel besparen op de energie (stroomverbruik) en toepassen van energiezuinige armaturen binnen de openbare verlichting van de gemeente
- Besparing van brandstofverbruik van de gemeentelijke voertuigen door verandering van rijstijl.

Wat gaan we doen in de periode 2011-2014

De volgende activiteiten zijn gepland

- Realisatie (nieuw) gemeentehuis (wellicht later dan binnen deze periode van het beleidsplan)
- Realiseren van energiezuinig en duurzame (brede) school in Oostwold
- Onderzoek uitvoeren naar de energiebesparingmogelijkheden binnen openbare verlichting van de gemeente (2011)
- Aanbieden cursus “het nieuwe rijden” aan medewerkers gemeente Oldambt
- Omzetten contracten grijze stroom naar groene stroom en inkoop van groen gas of klimaatgecompenseerd gas
- Onderzoek aanschaf elektrisch aangedreven (gemeentelijke) voertuigen en mogelijkheden elektrische oplaadpunten.

3.3.2 Woningen (handhaving EPC, nieuwbouw, bestaande woningvoorraad, bewonersgedrag)

Wat willen we bereiken

Binnen het thema woningen willen we het volgende bereiken:

- Toetsing van EPC-berekeningen en toezicht op de EPN op de bouwplaats bij 40% van de verleende bouwvergunningen
- Verbeteren van de energetische kwaliteit van de bestaande woningvoorraad, uitgedrukt in het Energielabel, met gemiddeld 1% per jaar
- Verlagen van energieverbruik van bewoners en het vergroten van hun energiebewustzijn
- Realiseren van nieuwe woningen met een EPC van 0,50
(De verscherpte EPC-eis voor nieuwbouw in Noord-Nederland is voorlopig van de baan door onvoldoende draagvlak onder de woningcorporaties en bouwpartijen voor een aanscherping).

Wat gaan we doen in de periode 2011-2014

De volgende activiteiten zijn gepland:

- Opleiding toetsing bouwplannen en handhaving EPN
- Afspraken maken met corporaties om de energieprestatie van huurwoningen, uitgedrukt in het Energielabel, met twee stappen te verbeteren (wordt opgenomen in woonakkoord 2011).
- De gemeente ondersteunt de actie “klimaatstraatfeest” en publiceert hierover.
- Deelname aan het vervolgproject van Wonen++ van de provincie Groningen.
- Realiseren van twee energiezuinige woningen in samenwerking met woningcorporatie

3.3.2 Utiliteitsgebouwen (bestaande)

Wat willen we bereiken

- Energiebesparing en verbetering binnenklimaat scholen

Wat gaan we doen in de periode 2011-2014

De volgende activiteiten zijn gepland:

- Onderzoek doen naar het binnenklimaat scholen, project frisse scholen.

3.3.4 Bedrijven

Binnen de gemeente Oldambt hebben we geen sterk vervuilende industrie, of bedrijvigheid waarmee zeer grote energieconsumptie gemoeid is.

De activiteiten richten zich vooral op vergunningverlening, handhaving en voorlichting.

Daarnaast willen we structurele samenwerking op bedrijventerreinen bevorderen, gericht op energiebesparing en/of opwekking duurzame energie.

Wat willen we bereiken

Bij bestaande bedrijven willen we het volgende bereiken:

- alle relevante bedrijven waarbij de gemeente bevoegd gezag is op basis van de Wet milieubeheer hebben een actuele vergunning dan wel voldoen aan het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer op het gebied van energiebesparing
- extra energie- efficiency verbetering of verduurzaming van gemiddeld 2% per jaar bij de bedrijven waarvan de gemeente bevoegd gezag is op grond van de Wet milieubeheer
- structurele samenwerking met bedrijven op bedrijventerreinen, gericht op minimaal 2% energiebesparing en/of opwekking van duurzame energie

Wat gaan we doen in de periode 2011-2014

De volgende activiteiten zijn gepland:

- Uitvoeren van een regionaal handhavingsproject van energie-eisen bij supermarkten (2010).
- Onderzoek uitvoeren naar bedrijven waarbij restwarmte vrijkomt en vervolgens samen met bedrijven onderzoeken naar mogelijkheden voor het hergebruik van deze warmte.

3.3.5 Grootschalige duurzame energie-opties

Wat willen we bereiken:

- 3% van de energie die binnen de gemeentegrenzen wordt gebruikt wordt duurzaam opgewekt en geleverd via grootschalige en/of collectieve opties (wind, biomassa, zonne-energie)

Wat gaan we doen in de periode 2011-2014

- We gaan in 2010 en 2011 onderzoek verrichten (samen met de gemeenten in de regio) naar kansen voor duurzame energie in Oost Groningen. Hiermee verkrijgen wij inzicht in de mogelijkheden voor het binnen de regio opwekken en benutten van geproduceerde duurzame energie (DE) en het opzetten van een kennisbank

3.3.6 Windenergie

De gemeente Oldambt staat positief tegenover de inzet van windenergie. In de toekomstvisie is als een van de doelen benoemd, ruimte voor pionieren met als verbijzondering durfprojecten op het gebied van alternatieve energie. Gedacht moet worden aan een windpark met meerdere turbines en niet aan afzonderlijke windturbines. De gemeente wil onderzoek verrichten (in samenwerking met andere partijen) naar mogelijke locatie(s) en vervolgens vastleggen (in bestemmingsplan) waar wel en niet windenergie mogelijk is.

3.3.7 CO2-opslag

De opslag van CO2 in de bodem van Noord Nederland staat momenteel (2010/2011) volop ter discussie.

Binnen de gemeente Oldambt zullen de komende decennia geen geschikte leegkomende aardgasvelden beschikbaar komen voor de opslag van CO2 (informatie uit gesprek college met de NAM d.d. 14 december 2010). Eventuele voorstellen met betrekking tot het al of niet opslaan van CO2 in de gemeente Oldambt zullen ter goedkeuring aan de raad worden voorgelegd.

4. Algemeen

4.1 Duurzaam inkopen

De gemeente Oldambt vindt duurzaam inkopen belangrijk. De gemeente heeft het convenant Duurzaam inkopen ondertekend. Bij alle inkopen en aanbestedingen van de gemeente heeft zij een inspanningsverplichting om duurzaamheidsaspecten te onderzoeken en daar waar mogelijk mee te nemen en heeft daarom 'de verklaring duurzaam inkopen' van SenterNovem ondertekend.

De gemeente spreekt in deze verklaring uit, dat ze:

- De ambitie heeft in 2015 voor 100% duurzaam in te kopen, eventueel met als tussenstap 75% in 2010.

4.2 Millenniumgemeente

In september 2000 kwamen de wereldleiders in VN-verband bij elkaar voor de Millenniumtop. Er werd afgesproken om gezamenlijk te vechten tegen armoede en honger, ongelijkheid tussen man en vrouw, milieuverontreiniging en HIV/AIDS en om in te zetten op verbetering van de toegang tot onderwijs, gezondheidszorg en schoon water. Deze beloften zijn samengevat in de acht Millenniumdoelen. Middels het uitvoeren van het klimaatbeleid dat in dit plan is verwoord levert de gemeente Oldambt een bijdrage aan millenniumdoel 7: "Er leven meer mensen in een duurzaam leefmilieu".

4.3 Vereniging Klimaatverbond Nederland

De vereniging Klimaatverbond Nederland is een vereniging door en voor gemeente, provincies en waterschappen. Deze vereniging heeft als doel het klimaat- en milieubeleid op een hoger niveau te brengen. Dat doet men door elkaar te informeren en zo nodig te assisteren, samen problemen aan te pakken en gezamenlijk op te treden. De vereniging telt momenteel circa 125 leden, vooral gemeenten. De voormalige gemeente Scheemda was aangesloten bij de vereniging Klimaatverbond. Gemeente Oldambt vindt het belangrijk ondersteuning te blijven zoeken bij de vereniging Klimaatverbond en mee te doen aan de initiatieven en activiteiten die vanuit deze vereniging worden ontwikkeld en ondersteund.

4.4 Klimaatbosjes

De gemeente Oldambt kent een aantal zogenaamde klimaatbosjes (zie www.klimaatbosjes.nl). Deze bosjes bestaan uit minimaal 3 walnootbomen. De keuze voor deze soort is bewust gemaakt. Het is een gebruiksbom die de benodigde aandacht trekt. Door samen met kinderen walnoten te gaan rapen, kan het verhaal achter de klimaatbosjes op een aansprekende manier aan de nieuwe generatie worden doorgegeven. Een ander voordeel van de walnotenboom is de duurzaamheid. Van het harde, waardevolle hout worden vaak meubelstukken gemaakt. Walnotenbomen passen zowel in landelijk als stedelijk gebied. Bovendien hebben ze weinig onderhoud nodig. De bosjes maken nieuwsgierig en hebben als doel om iedereen te inspireren om zelf iets te doen aan de oplossing van het klimaatprobleem. De gemeente zal onderzoeken (2012) of er meer van deze bosjes in haar gemeente kunnen worden gerealiseerd.

4.5 Educatie

Natuur en milieueducatie op scholen is van groot belang om kinderen informatie en inzicht te geven in de klimaatproblematiek en in de mogelijkheden hier zelf wat aan te doen. Deze informatie hoeft de gemeente niet zelf te ontwikkelen. Landelijk wordt lesmateriaal ontwikkeld dat via NME Oost Groningen de scholen bereikt. Ook over klimaat en energiegebruik zijn verschillende lessenseries beschikbaar. De gemeente Oldambt vindt het belangrijk om scholieren actief te betrekken bij bijvoorbeeld uitgevoerde energiebesparende maatregelen op hun scholen. Hiertoe zal de gemeente in samenspraak met het NME Oost Groningen een plan van aanpak uitwerken.

5. Personele en financiële implicaties klimaatbeleid

5.1 Algemeen

In het uitvoeringsprogramma en de SLOK-aanvraag die zijn opgenomen in de bijlagen, is voor ieder van de hiervoor beschreven thema's en activiteiten kort en bondig aangegeven wat we daarvoor de komende tijd gaan doen, wie dat gaat uitvoeren, welke middelen daarvoor naar verwachting nodig zijn en welke dekkingsmiddelen daar tegenover staan.

Via de betrokken medewerkers, beleidsadviseur milieu (klimaatbeleid en energie), het management, de portefeuillehouder, het college, de raad en Agentschap.nl zal de uitvoering van het klimaatbeleid worden bewaakt, geëvalueerd en zo nodig bijgesteld; de ene heeft daarin natuurlijk een wat zwaardere rol dan de ander. Dit zal ondermeer gebeuren via de documenten in het kader van de planning- en controlcyclus. Jaarlijks zal de voortgang van het uitvoeringsprogramma aan de raad gerapporteerd worden via het milieujaarverslag. De ambtelijke organisatie en portefeuillehouder zullen dit tevens doen via actualisatie van het uitvoeringsprogramma.

Als het gaat om een integrale evaluatie van het Oldambtster klimaatbeleid over de periode 2011 – 2014 wordt voorgesteld om dat in 2014, aan het einde van de planperiode, te doen. Mede in relatie tot het opstellen van het klimaatbeleidsplan voor de daarop volgende periode.

5.2 Personele en financiële implicaties

De uitvoering van het klimaatbeleid vraagt om personele capaciteit vanuit in principe alle afdelingen van de gemeente. Voor de ene afdeling betekent dat meer dan voor de andere. Uitgaande van de uitvoering van de SLOK projecten is ingeschat dat daarvoor de naar verwachting de volgende (ambtelijke) inzet voor de komende jaren benodigd is (zie projectbladen SLOK). De uren kunnen worden gefinancierd uit de bestaande ambtelijke capaciteit en uit de vergoedingen op basis van de SLOK-regeling.

Verder zijn er voor de uitvoering van voorliggend klimaatbeleid gelden nodig voor het inhuren van specialistische adviesbureaus, voorlichtingsmateriaal e.d. Deze kosten kunnen ook gedekt worden via bestaande budgetten, SLOK uitkeringsgelden, exploitaties of aanvullende subsidies.

Uitgangspunt is derhalve dat de uitvoering van het klimaatbeleid vooralsnog binnen de bestaande capaciteit en met de bestaande en reeds toegezegde externe bijdragen gebeurt. Mocht voor de uitvoering van het klimaatbeleid na verloop van tijd blijken dat er desondanks aanvullende middelen nodig zijn, dan zullen deze op basis van het (jaarlijks) te actualiseren uitvoeringsprogramma via de reguliere planning- en controlcyclus worden aangevraagd.

Bijlagen:

Lijst met begrippen en afkortingen

Projectbladen SLOK

Energieakkoord Noord Nederland

Bijlage : Begrippenlijst

Adaptatie: inspelen op gevolgen van klimaatverandering en aanpassen aan de (toekomstige) klimaatomstandigheden (bijvoorbeeld bij infrastructurele projecten rekening houden met grootschalige wateroverlast).

DE: Duurzame Energie, energie die is opgewekt door systemen die netto geen CO₂-uitstoten bij de productie van energie en onuitputbaar of hernieuwbaar zijn, zoals windenergie, getijde-energie, bio-energie, zonne-energie, koude-warmte-opslag.

EI: Energie-index, een begrip uit de berekening van het EnergiePrestatieAdvies (EPA). Dit indexgetal maakt een vergelijking mogelijk van de energiekwaliteit tussen woningen van hetzelfde type. De EI is niet hetzelfde als de EPC: zowel de EI als de EPC zeggen iets over de energieprestatie van een gebouw, onafhankelijk van het bewonersgedrag en de grootte van het gebouw. Ze zijn echter niet uitwisselbaar en ook niet naar elkaar om te zetten. De EPC-berekening is ontwikkeld voor de nieuwbouw, de EI-berekening is ontwikkeld voor de bestaande bouw. Beide formules wijken van elkaar af. Energie Index wordt soms ook geschreven als energieindex.

Energietransitie: Een omschakeling van fossiele energie naar duurzame energiesystemen in onze huidige maatschappij.

EPA: Afkorting voor EnergiePrestatieAdvies. Een EPA wordt gegeven door een EPA adviseur. Hij/zij berekent de energiekwaliteit van een bestaande woning of wooncomplex aan de hand van een Energie Index.

energielabel (gebouw), dat net als de energiestickers op wasmachines en koelkasten aangeeft in welke klasse van energieverbruik het bouwwerk valt.

De EPBD stelt dat alle nieuwe gebouwen moeten beschikken over een energieprestatiecertificaat. Deze verplichting is op 1 januari 2008 ingegaan. Voor bestaande gebouwen geldt deze verplichting op transactiemomenten (renovatie gebouwen > 1000 m², verkoop of verhuur).

EPC: EnergiePrestatieCoëfficiënt (geeft de relatieve energieprestatie van een gebouw weer, hoe lager hoe beter).

EPL: EnergiePrestatie op Locatie. Een maat, waarmee het berekende verbruik aan fossiele brandstoffen van een wijk wordt aangegeven in relatie tot een referentiegebruik. Een EPL kan zowel voor nieuwbouw- als voor bestaande wijken worden berekend. De EPL wordt uitgedrukt in een (rapport)cijfer van 1 tot 10. Op dit moment is een EPL van 6,6 het minimum. De hoogte van de EPL-score wordt bepaald door drie factoren:

- het verbruik op gebouwniveau (woningen en utiliteitsgebouwen);
- de keuze van de energiedrager (gas, elektriciteit of warmte);
- de wijze van productie van de energiedrager (efficiëntie van de energievoorziening).

KWO: Koude-Warmte-Opslag (ook wel WKO). Een duurzame manier om gebouwen te koelen of te verwarmen. In de zomer wordt warme lucht opgeslagen in de bodem, waar de temperatuur gedurende het jaar constant blijft. In de winter wordt deze warme lucht gebruikt om het gebouw te verwarmen. De koude winterlucht wordt weer opgeslagen in de bodem, zodat het in de zomer gebruikt kan worden voor koeling.

Kyoto: Klimaatverdrag Kyoto (16 februari 2005) waarbij de deelnemende landen waaronder Nederland zich tot doel hebben gesteld in de periode van 2008 tot 2012 de totale emissie van broeikasgassen met minstens 5% omlaag te brengen t.o.v het niveau van 1990.

LED: Light-Emitting-Diode: Nieuwe vorm van verlichting (halfgeleider) die vele malen efficiënter is dan de spaarlamp en veelzijdig toepasbaar is door de kleine geconcentreerde lichtbundels, die ook in kleur beschikbaar zijn.

Mitigatie: Het voorkomen of beperken van klimaatverandering (door de uitstoot van broeikasgassen te verminderen).

PV panelen: Photovoltaïsche panelen, ook wel zonnepanelen: zetten zonlicht om in elektriciteit.

SenterNovem: Een agentschap van het ministerie van Economische Zaken. Namens de overheid bieden zij een groot aantal regelingen en programma's aan op het gebied van duurzaamheid en innovatie. Deze regelingen zijn bedoeld om bedrijven, overheden, kennisinstellingen en in enkele gevallen ook consumenten te ondersteunen bij duurzame of innovatieve projecten. Begin 2010 is de naam SenterNovem veranderd in Agentschap NL.

SLOK: Stimuleringsregeling Lokale Klimaatinitiatieven (subsidieregeling SenterNovem voor extra uren inzet voor klimaatbeleid).

Trias Energetica: Een goede, algemeen geaccepteerde methode voor het prioriteren van maatregelen op projectniveau. Eerst besparen (beperken van de energievraag), wat daarvan overblijft opwekken met duurzame energiesystemen, en als laatste als het echt niet anders kan: het gebruik van fossiele energie invullen met hoogst efficiënte systemen.

VNG: Vereniging der Nederlandse Gemeenten

Werkprogramma schoon en zuinig

In het werkprogramma 'Schoon en Zuinig: Nieuwe energie voor het klimaat' beschrijft het kabinet Balkenende IV de ambities voor onder andere energiebesparing, duurzame energie en het terugdringen van CO₂-uitstoot.